

16 *Balkáni folt szép Budapest arculatján* *A lágymányosi tó és éjféli vizitündérei*

(A MAI NAP tudósítójától.) Éjjel tizenegy óra felé sétáltam ki erre a vidékre, amely a mélységek zord romantikáját adja a tündéri Budapestnek. Zola tollára méltó sívár látványosság, ahogy itt meglapul eldugottan a Duna két partja között. A Ferenc József-hídról tekintve, *mesebeli fényben világít a Gellérthegy citadellája, távolabb a Jánoshegy kilátója s közöttük a Koronázási templom karsu tornyai* magasodnak ragyogva a csillagos égboltozat felé. Mesebeli panoráma, amelyre még kísértetiesen rávilágít a teli hold az égről, versenyezni akarván Budapest földi tündöklésével. A kép olyan, mintha az ókori japán művészet egy megtestesült mesterműve lenne. Elbűvölő látvány, amely minden áldott este megújul a szemünk előtt.

S ennek az ezeregyéjszakai jelenségnek a tözsomszagságában, néhány pernyi gyaloglás után, *ott vagyunk a Lágymányosi-tónál*. A Budafoki-útról torkollik hozzá az út. A ragyogó Gellért-szállótól valóban egy ugrásnyira, ahol minden előkelő idegen megfordul s itt már bokáig süllyedek a homokba, ahogy igyekszem megközelíteni a tavat. Vaksötétség ölel körül, mintha, Isten tudja hol járnék, távol egy vad, ismeretlen vidéken. Végre enged valamennyire szorongó érzésem. *Muzsikaszó esap felém*. Amint közeledek a parthoz, egy deszkából összeeskábált csárda körvonalai bontakoznak elém, gyöngye világossággal. Ez hát a szegények grand restaurantja. A tikkasztó éjszakában néhány emberpár üldögél a kerítés mögött, bizonyára nem fürdés után. Két-három pár táncol is. *Egyszerű munkásemberek. Tangóznak*. Néhányan, pénztelenek, kívül a kerítésen is járják e modern táncot. Fiatalok lejtik, úgy azonmód, ahogy otthagyták a gyárat, vagy a műhelyt. Én legalább így képelem, mert akinek munkája sincs, annak nincs kedve tangózni se bent, ahol az pénzbe kerül, se kint a hepehupás, poros rőgön.

Megindulva nézem a szegénységnek ezt a kedvre kerekedését itt az éjszakában. A szegény leányok, akik napestig robotolnak, mennyi bájjal, ritmussal tangóznak. Mozdulatuk kecses, hajlékony s olyan előkelő, mintha a Ritz tük-

rős parkettjén lejtének. Selyembe álmódják magukat, tündéri fényözönben uszó termekben a szegénykéek nem is érzik, hogy torkukra szárad a fölkhavart por s hogy magukba szívják a halál csirahordozóit. De a zene szól s ifju vérük lobog. Szívük csordultig életkedvvel. Tehetnek ökröla, hogy csak ennyit juttat nekik az élet?

Végigjáróm a tó partját. Nehéz szag terjeng itt a levegőben, a szunyogok rajai hemzsegnek fejem körül. *A tópart hosszában szemét, elszórt papírok, ételhulladékok, csontok, de ez még hagyján, mert amott a tóba torkollik egy kanális, melynek szennyes vize fertőzi a tó vizét s iszonyu büzt áraszt. A dohánygyár szennyes vize folyik itt olajosan és talán nikotinnal telítve s ebben a fertőben üdülnek, strandolnak a szegény polgárok és munkások ezrei.*

Még most is lubickolnak a vízben, nevetnek, sikongnak, alámerülnek, fölbuknak s a hold fényében úgy fest a táj, mint egy Böcklin-kép. Már éjjélre jár s még mindig jönnek fürödni, a misztikus sötétből itt is, amott is előbukkan egy-egy ember s vetkőzik a parton. Itt nincs jegyváltás, nincsenek szabályok. Korlátlan a szabadság s ez rendjén is volna. Am ezer és egy veszély fenyegeti itt az elcsigázott szegény emberek életét s éppen ezért íródtak e sorok. A piszok a vizet, a büz a levegőt mérgezi s a főváros illetékes tényezői nem vesznek erről tudomást. Pedig egy kis jóakarattal rendet lehetne itt teremteni s a szegény emberek strandja lehetne emberséges, tiszta és főleg veszélytelen. *Hangsúlyozzuk: ne a fürdést tiltsák meg, mert ma a pénztelen emberek nagyon is rászorulnak erre a kis ingyenüdülésre, de tegyék veszélytelenné és tartsák valamennyire tisztán ezt a vizet*. Gondozza a főváros ezt az egyébként kedves helyet, amely annyira közel fekszik a Gellérthegy fenséges panorámájához. Mert így ez Budapest európai arculatján, egy nagyon csunya, balkáni folt.

Még jó, hogy Buda szemérmesen elrejtí az idegenek szeme elől ezt a helyet, mert emiatt nagyon szégyelhetné magát a főváros s főképpen a városháza.